

Dosarul nr.3ra-1285/17

Instanța de fond: Judecătoria Bălți – A. Cerbu,

Instanța de apel: CA Bălți – I. Grosu, A. Corcenco, A. Ciobanu,

DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Ion Druță, Mariana Pitic,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Vasile Staver,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Vasile Staver împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 15/08 cu privire la anularea Hotărârii din data de 25 august 2013 privind excluderea lui Vasile Staver din rândurile membrilor Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 15/08, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din data de 29 iunie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr. 15/08, s-a casat hotărârea Judecătoriei Bălți din data de 29 noiembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii,

C O N S T A T Ă :

Vasile Staver la data de 10 august 2016 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 15/08 (*în continuare CCG nr.15/08*), prin care a solicitat anularea Hotărârii din data de 25 august 2013 privind excluderea sa din rândurile membrilor CCG nr. 15/08, repararea prejudiciului material și moral în mărime de 10 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2, 10).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că este membru al CCG nr. 15/08 și deține în proprietate garajul nr. 329. La data de 25 august 2013 a avut loc adunarea biroului de conducere a CCG nr. 15/08, la care a fost exclus din rândul membrilor cooperativei. Hotărârea a fost aprobată de adunarea reprezentanților CCG nr. 15/08 din data de 10 noiembrie 2013.

La data de 12 noiembrie 2013 s-a adresat cu cerere către CCG nr. 15/08, solicitând eliberarea copiei procesului – verbal al adunării generale din data de 10 noiembrie 2013 pentru al contesta, însă nu a primit nici un răspuns.

De asemenea, s-a adresat de nenumărate ori la organele abilitate prin lege în vederea solicitării copiei procesului – verbal din data de 10 noiembrie 2013 al adunării generale a CCG nr. 15/08, însă nu a primit copia solicitată.

Consideră că a fost exclus ilegal din rândul membrilor CCG nr. 15/08, iar prin excluderea ilegală i s-a cauzat un prejudiciu moral și material, prin faptul înrăutățirii stării de sănătate, suferințelor morale ca urmare a acțiunilor pârâtului.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din data de 29 noiembrie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Staver, s-a anulat excluderea lui Vasile Staver din rândurile membrilor CCG nr. 15/08, s-a încasat din contul CCG nr. 15/08 în beneficiul lui Vasile Staver suma de 1 000 lei cu titlul de prejudiciu moral, suma de 400 lei cu titlul de cheltuieli de judecată, în rest pretențiile au fost respinse (f.d. 27, 30-31).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 29 iunie 2017 a admis apelul declarat de către CCG nr.15/08, a casat integral hotărârea Judecătorei Bălți din data de 29 noiembrie 2016, a adoptat o nouă hotărâre, prin care a respins cererea de chemare în judecată ca fiind tardivă, a încasat din contul lui Vasile Staver în beneficiul CCG nr. 15/08 cheltuielile de judecată în sumă de 1 250 lei (f.d. 100, 101-103).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 04 august 2017 Vasile Staver a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 123-128).

În motivarea recursului recurentul a indicat, că instanța de apel la emiterea deciziei contestate nu a aplicat legea care urma a fi aplicată, ignorând probele prezentate în cadrul examinării cauzei, în special că CCG nr. 15/08 nu a probat care sunt motivele și temeiurile de excludere a acestuia din rândurile membrilor cooperativei.

Mai indică, că instanța de apel nu a luat în considerație faptul încălcării de către CCG nr. 15/08 a procedurii de excludere a membrilor cooperativei, nefiindu-i adusă la cunoștință în termen de 5 zile decizia CCG nr. 15/08 cu privire la excludere. În aceste circumstanțe consideră că nu a omis termenul de prescripție.

În conformitate cu art. 434 alin. 1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 29 iunie 2017. Vasile Staver în termen la data de 04 august 2017 a depus recurs asupra deciziei.

În conformitate cu art. 439 alin. 2 al CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 15 noiembrie 2017 a considerat recursul admisibil.

Potrivit art. 441 CPC în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. 1 al CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 445 alin. 1, lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

Din materialul probatoriu administrat s-a constatat, că Vasile Staver s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva CCG 15/08, prin care a contestat ca fiind ilegală excluderea sa din rândul membrilor cooperativei, fiind încălcată procedura de excludere, întemeindu-și pretențiile în baza art. 171-178 Cod Civil.

Instanțele ierarhic inferioare au adoptat soluții diferite asupra chestiunilor de fapt și de drept invocate de părți.

Astfel, prima instanță, judecând cauza, a admis parțial acțiunea înaintată de Vasile Staver, constatând drept încălcată procedura privind excluderea acestuia din rândurile membrilor cooperativei. Instanța de apel, rejudecând cauza a admis apelul declarat de către CCG 15/08, a casat hotărârea primei instanțe și a adoptat o hotărâre nouă, prin care a respins acțiunea ca fiind tardivă, argumentându-și poziția în baza Legii privind cooperativele de întreprinzători, care stabilește un termen de 3 luni de contestare a hotărârilor adunării generale cu privire la excluderea din rândurile membrilor cooperativei și Legii privind cooperativele de producție, care stabilește un termen de 2 luni pentru contestarea hotărârii adunării generale.

Instanța de recurs constată soluția instanței de apel incorectă din considerentele că nu a stabilit ce tip de cooperativă este CCG 15/08, care lege reglementează activitatea ei, care sunt prevederile statutului CCG 15/08 cu privire la modul de excludere a membrilor săi și termenul de contestare a acestor hotărâri.

În conformitate cu prevederile art. 171, alin. 1 Codul Civil „cooperativă este asociația benevolă de persoane fizice și juridice, organizată pe principii corporative în scopul favorizării și garantării, prin acțiunile comune ale membrilor săi, a intereselor lor economice și a altor interese legale”.

Colegiul menționează, că Codul Civil nu face o clasificare a cooperativelor, dar pornind de la dispozițiile legilor și anume Legea cu privire la cooperativele de întreprinzători nr. 73- XV din data de 12 aprilie 2001, Legea cu privire la cooperativele de producție nr. 1007- XV din data de 25 aprilie 2002 și Legea cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2000 putem evidenția următoarele tipuri de cooperative: cooperativa de producție, cooperativa de întreprinzător și cooperativa de consum.

Conform art. 5, alin. 1 al Legii cu privire la cooperativele de întreprinzători nr. 73- XV din data de 12 aprilie 2001 cooperativa de întreprinzător este o organizație comercială (întreprindere) cu statut de persoană juridică, ai cărei membri sunt persoane juridice și/sau fizice care practică activitate de întreprinzător.

Din art. 1, alin. 1 al Legii cu privire la cooperativele de producție nr. 1007- XV din data de 25 aprilie 2002 rezultă că cooperativa de producție este o întreprindere înființată de către 5 sau mai multe persoane fizice în scopul desfășurării în comun a activității de producție și a altei activități economice, bazate preponderent pe munca personală a membrilor ei și pe cooperarea cotelor de participare la capitalul acesteia.

Potrivit art. 4, alin. 1 al Legii cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2000 organizația cooperatistă de consum este o organizație neguvernamentală și necomercială care desfășoară activitate economică pentru satisfacerea necesităților și intereselor membrilor săi în conformitate cu prezenta lege și cu propriul statut.

Reieșind din dispozițiile Legii cooperativei de consum, cooperativa de consum nu constituie persoana juridică cu scop lucrativ.

Conform pct. 1 și pct. 2 din Statutul-model al cooperativei de construcție a garajelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 365 din 06 aprilie 1998, cooperativa de construcție a garajelor este o asociație benevolă a cetățenilor, organizată în scopul satisfacerii necesităților membrilor săi în garaje, prin construirea lor din contul mijloacelor cooperativei și ale membrilor acesteia. Cooperativele sunt create în sate (comune), orașe (municipii) și raioane (care dispun de terenuri pentru aceste scopuri conform planurilor generale de dezvoltare a teritoriilor) prin asocierea benevolă a cetățenilor, conferindu-li-se statutul juridic al cooperativelor de consum”.

Prin urmare, legislația existentă atribuie CCG 15/08 la cooperativa de consum. Asupra membrilor acestei cooperative nu sunt aplicabile prevederile Legii cu privire la cooperativele de întreprinzători nr. 73- XV din data de 12 aprilie 2001 și Legii cu privire la cooperativele de producție nr. 1007- XV din data de 25 aprilie 2002.

Punctul 31, alin. 1 din Statutul-model al cooperativei de construcție a garajelor, stabilește, că adunarea generală a membrilor (reprezentanților) cooperativei: acordă și revocă cetățenilor calitatea de membri ai cooperativei.

La caz, se atestă că Vasile Staver, fiind membru al CCG 15/08, prin hotărârea biroului de conducere din data de 25 august 2013 a fost exclus din rândul membrilor

cooperativei, hotărârea fiind confirmată de către adunarea generală din data de 10 noiembrie 2013.

Nefiind de acord cu hotărârea, Vasile Staver la data de 10 august 2016 a depus prezenta acțiunea, solicitând anularea hotărârii.

CCG 15/08 în instanța de apel în cadrul susținerilor verbale a invocat, că Vasile Staver s-a adresat cu prezenta acțiunea cu încălcarea termenului de prescripție, indicând că termenul de contestare a hotărârilor de excludere este de 3 luni. Acest argument l-a preluat și instanța de apel, respingând acțiunea ca tardivă.

Curtea de apel a indicat, că Vasile Staver s-a adresat cu prezenta acțiune cu încălcarea termenului de prescripție, contrar prevederilor art. 59 alin. 6 al Legii privind cooperativele de întreprinzător, potrivit căruia deciziile (hotărârile) organelor cooperativei, definite la alin. 4 și 5, pot fi contestate în instanța judecătorească în termen de 3 luni din ziua când membrul ori membrul asociat al cooperativei a aflat despre decizia (hotărârea) contestată ori ar fi putut afla despre aceasta și art. 33 al Legii privind cooperativele de producție, potrivit căreia hotărârea adunării generale poate fi contestată în instanța de judecată în termen de 2 luni de la data adoptării hotărârii în modul stabilit de lege.

Prin urmare, la soluționarea litigiului instanța de apel a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, ori CCG 15/08 nu este cooperativă de întreprinzători și nici cooperativă de producție, având statut juridic de cooperativă de consum.

Conform art.29 alin. 2 al Legii cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2000 hotărârea de excludere din cooperativa de consum este adoptată de adunarea generală a membrilor cooperatori. *Hotărârea în cauză poate fi atacată în instanța de judecată.*

Totodată, instanța de recurs menționează, că legislația care reglementează raportul juridic litigios nu prevede în mod expres termenul în interiorul căruia părțile pot contesta hotărârile adunării generale privind excluderea unui membru din rândurile cooperativei, însă, CCG 15/08 a avut posibilitatea de a stabili acest termen în Statutul cooperativei, care este aprobat de adunarea de constituire.

Prin urmare, instanța de apel urma, să solicite Statutul cooperativei, să stabilească dacă CCG nr. 15/08 a prevăzut termenul de contestare a hotărârilor adunării generale privind excluderea din rândurile membrilor cooperativei și dacă Vasile Staver a contestat hotărârea în termenul indicat în statut. În caz că nici în statul CCG nr. 15/08 nu a fost instituit un termen concret de contestare a hotărârii de excludere din rândurile membrilor cooperativei, atunci aplicabile vor fi prevederile generale ale legii cu privire la prescripție art. 267 alin. 1 Cod Civil și nu prevederile din legile speciale cu privire la alte tipuri de cooperative cum ar fi Legea cu privire la cooperativele de întreprinzători nr. 73- XV din data de 12 aprilie 2001 sau Legea cu privire la cooperativele de producție nr. 1007- XV din data de 25 aprilie 2002.

Prin urmare, în cazul în care în legea specială, care reglementează raportul juridic, nu este expres prevăzut termenul în interiorul căruia persoana interesată poate să-și apere dreptul, se aplică termenul general de prescripție stabilit de Codul Civil

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia Curții de Apel Bălți din 29 iunie 2017 și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra argumentelor participanților la proces, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să identifice legea aplicabilă speței.

Totodată instanța de apel urmează să stabilească dacă a fost sau nu încălcat termenul de prescripție în interiorul căruia Vasile Staver urma să-și apere dreptul, iar în cazul neîncălcării termenului să examineze fondul cauzei cu adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. 1, lit. c), 445 alin. 3 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Vasile Staver.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din data de 29 iunie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Vasile Staver împotriva Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 15/08 cu privire la anularea Hotărârii din data de 25 august 2013 privind excluderea lui Vasile Staver din rândurile membrilor Cooperativei de Construcție a Garajelor nr. 15/08, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton

Maria Ghervas